

Autoreferat

1. Monika Anna Szuba

2. Stopień doktora nauk humanistycznych (Uniwersytet Gdański 2009)

Tytuł rozprawy doktorskiej: „Strategies of Contestation: Contemporary Scottish Women Authors. Candia McWilliam, Janice Galloway, A.L. Kennedy and Ali Smith.” Rozprawa napisana pod opieką naukową prof. dr. hab. Davida Malcolma

Tytuł magistra filologii romańskiej (Uniwersytet Gdański 2012)

Tytuł magistra filologii angielskiej (Uniwersytet Gdański 2003)

3. Instytut Anglistyki i Amerykanistyki, Uniwersytet Gdański 15.11.2012 (adiunkt)

Regent College 2004-2015 (wykładowca)

Pomorska Wyższa Szkoła Humanistyczna w Gdyni 2010-2011 (wykładowca)

Politechnika Gdańska, Centrum Języków Obcych 2008-2009 (lektor języka angielskiego)

4. Omówienie osiągnięć

W szerokiej perspektywie moje badania dotyczą kategorii miejsca w literaturze współczesnej. Począwszy od artykułów poświęconych pojęciu zamieszkiwania w tekstach poetyckich poprzez międzynarodową konferencję, którą współorganizowałam na Uniwersytecie Gdańskim (*Place and Space in Scottish Literature and Culture*), zbiór esejów *Boundless Scotland: Space in Scottish Fiction* (2015) pod moją redakcją, jak również tom, który współredagowałam — *The Poetics of Place and Space in Scottish Literature* (2019) — stopniowo rozwijałam dyskurs badawczy, który koncentruje się na literackim wyobrażeniu miejsca w literaturze szkockiej.

Monografia naukowa *Contemporary Scottish Poetry and the Natural World: Burnside, Jamie, Robertson and White* (2019) jest poszerzeniem moich badań nad przenikaniem się świata ludzkiego ze światem przyrody i stanowi próbę rozwinięcia dialogu między poezją, przyrodopisarstwem, współczesnymi teoriami literatury i filozofią. Proponując namysł nad związkiem współczesnych szkockich poetów z żywą tkanką świata, książka ukazuje, w jaki

sposób nawiązuje relację z innym. Obiektem moich rozważań jest twórczość czterech współczesnych szkockich autorów – John Burnside, Kathleen Jamie, Robin Robertson i Kenneth White – którzy, pomimo stosowania odmiennych rozwiązań formalnych czy stylistycznych, wykazują wiele podobieństw w kontemplacji świata jako samowystarczalnej całości i mierzeniu się z dychotomią podmiot-przedmiot/człowiek-przyroda. Argumentuję, iż ich poezja stanowi próbę wyjścia poza ramy przywołanej struktury i zaproponowania innego podejścia, opartego na wydobywaniu sensów bytu. Wprowadzając kategorię podmiotu spletanego, zaczerpniętą z filozofii Maurice’a Merleau-Ponty’ego, w celu zilustrowania, w jaki sposób podmiot zanurzony jest w miejscu w relacji fenomenologicznej, badam, w jaki sposób spleatanie się wewnętrznego doświadczenia pozwala światu przepływać przez ciało. Próby przekraczania struktury podmiot-przedmiot w twórczości omawianych autorów wpisują się w przewartościowanie, które dokonuje się od jakiegoś czasu w naukach humanistycznych, a które skutkuje rozwojem myśli ekokrytycznej i postulowaną erozją dychotomii natura-kultura. Idąc za myślą Merleau-Ponty’ego, według którego podstawą ludzkiego doświadczenia jest spleatanie się człowieka i świata, odczytuję wybrane utwory poetyckie jako próbę zrozumienia świata i naszego w nim miejsca jako bytu opartego na współzależności. Polem, jakie w znacznej części zakreślają omawiani autorzy w swojej twórczości, starając się uchwycić doświadczenie świata w język poetycki, jest obszar świata zmysłowego, który poddaje się opisowi przy jednoczesnej dotkliwej niemożliwości uchwycenia, wyrażenia czy nawet pomyślenia istoty bytu.

Założeniem *Contemporary Scottish Poetry and the Natural World* jest zatem teza, że dla omawianych autorów zanurzenie w świecie odgrywa główną rolę w procesie pisania, co owocuje tekstami, które następnie mediuje wzajemne powiązania we wcielonym doświadczeniu. Wybrani autorzy opowiadają się za autentycznym bytem, poszukując takiej formy zamieszkiwania, która byłaby prawdziwie ekologiczna, zaś ich teksty przyjmują kontury postrzeganego i przeżywanego świata, dając w ten sposób przykład literackiej mediacji ucieleśnionego życia. Jak starałam się wykazać, wybrani poeci podejmują wspólny temat, proponując organiczną, intymną zależność między postrzegającym ja (wzajemnie przenikającym się ciało i percepcja) a światem, pozostającymi w jednym splocie, zanurzonymi w bycie naznaczonym nieokreślonością. Podejmuję te kwestie w swojej pracy badawczej ze świadomością problematycznego statusu założenia, że przy podmiocie uwikłanym w świadomość ostateczne przekroczenie dualizmu jest w ogóle możliwe. Zaproponowane przeze mnie badania łączące literaturę, filozofię i myśl ekologiczną mają przede wszystkim służyć

jako studium ucieleśnionego rozumienia podmiotowości przedstawionej w pracach wybranych autorów.

Aby badać splot podmiotu ze światem, w swojej analizie sięgam po wybrane pojęcia z fenomenologii Merleau-Ponty'ego, a mianowicie ucieleśnienie, splot, chiasm oraz *la chair*, czyli „żywa tkanka cielesności”. Ten ostatni termin ma szczególne znaczenie w dyskusji, gdyż określa coś, co nie ma kształtu, jest otwarciem, a co w twórczości wybranych poetów objawia się nieustannym zwracaniem się ku światu, odniesieniem do niego, pozostawaniem w relacji. Owa otwartość obejmuje możliwość doświadczenia świata w sposób cielesny, sensualny, gdyż podmiotowość otwiera się za pośrednictwem żywej tkanki świata, która pozostaje dzika, nieoswojona i każdorazowo przeżywana, tworząc splot widzialnego z niewyraźnym jednostkowym doświadczeniem. Poznanie, wychodzące od cielesności poddanej refleksji, znajduje się w centrum twórczości wybranych autorów, którzy pozostają w ciągłej relacji ze światem, koncentrując się na połączeniu z większym żywym systemem i splocie podmiotu poetyckiego ze światem przyrody.

Takie podejście naukowe do poezji szkockiej jest propozycją nową, gdyż ten aspekt literatury, dotyczący związków z przyrodą, nie doczekał się wielu opracowań. W badaniach nad literaturą szkocką dominuje podejście skupione na kontekście społecznym, historycznym i biograficznym. Istnieje niewiele książkowych publikacji poświęconych odczytaniom odniesień do świata przyrody w literaturze szkockiej. Z wyjątkiem książki Louisy Gairn *Ecology and Modern Scottish Literature*, opublikowanej w 2008 roku, nie ma obszernych badań dotyczących interakcji między człowiekiem a światem przyrody, co może zaskakiwać, gdyż współczesna literatura szkocka prezentuje szeroki wachlarz podejść i postaw wobec natury. Chociaż wybrani autorzy cieszą się uznaniem krytyków i czytelników, brakuje prac poświęconym ekozoficznemu aspektowi ich dzieł. Moje badania naukowe stanowią próbę wypełnienia tej luki, gdyż uważam, iż złożoność twórczości omawianych poetów, a także zbieżności i różnice w podejściu do świata przyrody, jakie reprezentują, zasługują na dokładniejsze zbadanie. Wszystkich wybranych poetów cechuje otwartość, której przejawem jest przekraczanie narodowych ram i sięganie po europejskie, amerykańskie i dalekowschodnie tradycje literackie i filozoficzne, dzięki czemu poszerzają kontekst nie tylko swojej twórczości, lecz również otwierają literaturę szkocką na nowe perspektywy. Jak chciałam wykazać, analiza ucieleśnionego związku między człowiekiem a światem przyrody stanowi aktualny problem, wykraczający poza lokalny kontekst, a zatem jest niezbędna w dążeniu do lepszego zrozumienia otaczającego nas świata.

We wstępie do *Contemporary Scottish Poetry and the Natural World: Burnside, Jamie, Robertson and White* przedstawiam narzędzia, którymi posługuję się w dalszej analizie, tj. wyżej wspomniane pojęcia fenomenologiczne, a następnie przechodzę do omówienia powiązań między ekokrytyką a romantyzmem, które stanowią ważny element w dyskusji nad utworami skupionymi na świecie przyrody. Monografia Jonathana Bate'a zatytułowana *Romantic Ecology: Wordsworth and the Environmental Tradition* (1991) ugruntowała związki między krytyką środowiskową a brytyjskim romantyzmem. Można by postawić tezę, iż większość współczesnych utworów literackich, które zawierają refleksję dotyczącą miejsca człowieka w świecie przyrody, zawiera jawne bądź niejawnie odniesienia do tej epoki, dlatego omawiając główne dyskusje w humanistyce środowiskowej i przybliżając kolejne kierunki, dokonuję krótkiej charakterystyki poszczególnych nurtów z uwzględnieniem odniesień do romantyzmu. W związku z tym, chociaż nie stanowi to głównego założenia moich badań, uznałam za stosowne uwzględnienie tych nawiązań w twórczości omawianych szkockich autorów. Głównym założeniem moich analiz pozostaje jednak wykazanie ucieleśnionej relacji między człowiekiem a przyrodą, opartej na przynależności, a nie osobności.

W rozdziale 1, zatytułowanym *Wandering in the Open World: Kenneth White's Geopoetics*, analizuję stworzoną przez White'a koncepcję intelektualnego nomadyzmu, szukając najważniejszych koncepcji filozoficznych, które odcisnęły piętno na jego twórczości. Analiza jest próbą prześledzenia znaczenia White'owskiej geopoetyki dla poszukiwań ucieleśnionego umysłu w kontekście problemu autentycznego zamieszkiwania i obejmuje dominującą w niej kategorię otwartości, przejawiającą się m.in. w synkryzmie form poetyckich stosowanych przez autora. Wykazuję tu, jak poprzez ukazanie podmiotu uwikłanego w świat, jednostkowo przeżywającego, White jest otwarty na to, co się uobecnia w danym doświadczeniu.

Rozdział 2, zatytułowany „*Gifts of the Wild*”: *Dwelling, Temporality, and Landscape in Kathleen Jamie's Writing*, poświęcony jest analizie poezji, która, jak twierdzi autorka, jest „tkanką łączną, w której [pisarz] spotyka się ze światem” (2016). W tych słowach zawiera się pokrewieństwo myśli Jamie z filozofią Merleau-Ponty'ego, w której żywa tkanka cielesności stanowi kluczowe pojęcie. Współzależność i wzajemne splatanie cielesnego podmiotu z każdorazowo przeżywanym światem stanowi ważny aspekt twórczości szkockiej pisarki, która poprzez odkrywanie kolejnych warstw sensów pokazuje, że na postrzeganie świata – a tym samym na nasze z nim współistnienie – wpływa świadomość czasu i tego, jak jego upływ i nawarstwianie się wpisane są w krajobraz. Analiza koncentruje się na utworach rejestrujących jednostkowe, cielesne doświadczenie świata, aby ukazać sposób, w jaki poczucie trwałości i ciągłości w kontekście epok geologicznych przeplata się z poczuciem ulotności uobecnionym

w efemeryczności flory i fauny, tym samym podkreślając ich przemijalność, a jednocześnie przypominając o kruchości naszego zamieszkiwania.

Rozdział 3 „*A word will set the seed/ of life and death*”: *Robin Robertson's Dark Lyric* analizuje techniczną i tematyczną różnorodność poezji Robertsona oraz podejmuje próbę analizy odniesień do mitologii i filozofii obecnych w jego twórczości. Podobnie jak u Jamie, istotnym aspektem utworów poety jest przemijalność. Wzajemne splatanie się podmiotu ze światem występuje naprzemiennie z ujawnianiem niematerialnego aspektu bytu, podkreślając nieustannie uobecniający się dualizm. Przeważa byt fenomenalny, a zatem cielesny, zmysłowy, ekspresyjny, w którym ujawnia się „mięśność” świata. Współistnienie podmiotu i cielesnej tkanki krajobrazu północno-wschodniej Szkocji, który odcisnął trwałe piętno na świadomości Robertsona, znajduje emanację w jego twórczości, obfitującej w obrazy świata przyrody, równocześnie łączącej legendy i ludowe opowieści z klasycznymi mitami.

Celem rozdziału czwartego, „*Buried in the flesh*”: *Home, Creaturely, and Pleroma in John Burnside's Writing*, jest omówienie powracających u Burnside'a poetyckich obrazów domu w kontekście konceptu zamieszkiwania. Poszukiwanie splotu ze światem przyrody ujawnia tęsknotę podmiotu za jednością i *pleromą*, czyli pełnią bytu. Poeta stawia pytania o granicę między ciałem a światem rozumianym jako żywa tkanka cielesności, ukazując współistnienie z nie-ludzkimi zwierzętami i jednocześnie zmagając się z niemożliwością wyrażenia w pełni bytu ucieleśnionego. Mierząc się z niewyraźnym w języku poetyckim, Burnside odkrywa uobecniające się warstwy znaczeń, poszukując takiego doświadczenia świata, które zostało ukształtowane przedwerbalnie i przedrefleksyjnie.

Podsumowując, z analizy utworów skupionych na współzależności między człowiekiem a środowiskiem, a ściślej na przecięciach ciała-podmiotu z przyrodą w *Contemporary Poetry and the Natural World* wynika, że literackie przedstawienia miejsca dostarczają formalnego środka, którym jest relacja ucieleśnionego podmiotu ze światem, będąca wyrazem splotu niezbędnego dla autentycznego doświadczenia bytu. Jak wynika z przeprowadzonych badań, postawa omawianych autorów, którzy podkreślają cielesność, współistnienie i konieczność przywrócenia zachwianej jedności, kontrastuje z dominującym w romantyzmie antropocentryzmem, podkreślającym wyjątkowość człowieka, postulowanym w formie odcieleśnionego intelektu. Odległe echa założeń romantycznych pobrzmiwają w twórczości omawianych autorów w różnej tonacji. Podczas gdy geopoetyka Kennetha White'a głosi wywodzący się z romantyzmu postulat, iż świat można przekształcić w sztuce i poprzez sztukę, John Burnside wyraża niezgodę na wywodzące się z czasów romantycznych pojęcie natury z całą jego dualistyczną obudową. Robin Robertson rzuca wyzwanie romantycznym

przedstawieniom natury, nie pozostawiając miejsca na sentymtalne obrazy świata przyrody w swojej twórczości, zaś Kathleen Jamie wykracza poza romantyczne wizje podmiotu i świata przyrody, obalając antropocentryczne podejścia, co zresztą w mniejszym lub większym stopniu charakteryzuje także twórczość pozostałych poetów. Na ich przykładzie widać znaczną zmianę, która nastąpiła w obrębie definiowania podmiotu. Twórczość szkockich autorów stanowi próbę uobecnienia przedrefleksyjnego związku, wywodzącego się z cielesnej tkanki świata, zaś ich poezja, będąca zapisem ciała doświadczającego świata, stanowi refleksję nad doświadczeniem bytu, który w najgłębszej swojej istocie jest cielesny i otwiera podmiot na kontakt ze światem. Niemożliwe wydaje się ostateczne zniesienie dualizmu świadomości i przedmiotu, lecz owa świadomość dąży do przekroczenia refleksji, wyjścia poza nią, przekroczenia jej możliwości, ukazuje wzajemne przenikanie się widzialnego z niewidzialnym, które pozostaje w sferze poszukiwań. W ten sposób literackie przedstawienie spotkań między wcielonym podmiotem a światem dostarcza środków formalnych, nieredukowalnych do pojedynczego dyskursu.

Obecnie rozwijam nakreśloną wyżej metodę badawczą w monografii naukowej zatytułowanej *Landscape Poetics: Scottish Textual Practice 1930-Present*, która ukaże się drukiem w Edinburgh University Press. Poszerzając pole badawcze poza współczesność i formę poetycką, a zatem wykraczając poza przyjęte w moich dotychczasowych badaniach ramy czasowe i formalne, uwzględniam zarówno teoretyczne, jak i empiryczne podejścia do przyrodopisarstwa, aby ukazać przecięcia między krajobrazem a podmiotem, które zachodzą w literaturze szkockiej XX i XXI wieku. Badania mają na celu przyjrzenie się różnym postawom szkockich autorów wobec środowiska, ich zaangażowaniu w świat zarówno w sposób estetyczny, jak i etyczny.

Moje zainteresowania naukowe obejmują inne obszary badań nad literaturą anglojęzyczną. Od czasu ukończenia pracy doktorskiej kontynuuję prace nad współczesnym pisarstwem kobiet, czego efektem są artykuły w czasopismach i rozdziały książek o takich autorkach, jak Candia McWilliam, A.L. Kennedy, Jackie Kay, Michèle Roberts, Louise Welsh, Chimamanda Ngozi Adichie, Sarah Waters, Maggie Gee, Carol Ann Duffy. Moje analizy w tym obszarze koncentrują się głównie na badaniu napięć między estetyką a polityką i w tym celu omawianiu środków stylistycznych i struktur narracyjnych, dzięki którym autorki kwestionują stereotypowe obrazy kobiecości. Wśród poruszanych przeze mnie tematów są styl i narracja, problemy tożsamości kobiecej, tożsamości narodowej i seksualnej, a także rewizje historyczne

i literackie. Badałam autoreferencyjny charakter narracji w twórczości Michèle Roberts (*Playing with Mud: Literary Ghosts in Michèle Roberts' Prose Writing* [2015]), Maggie Gee (*Burning to Tell The Tale: Negotiating Aesthetics and Politics in The Burning Book* [2015]) i Louise Welsh (*Bloody Typical: Genre, Intertextuality, and the Gaze in The Cutting Room (2002) by Louise Welsh* [2014]), analizując zastosowane przez autorki środki, takie jak metafikcja czy synkretyzm gatunkowy, które zakłócają konwencje realistyczne. W tym celu omawiam również funkcje intertekstualności występujące w formie licznych odniesień do innych tekstów, pisarzy i postaci literackich.

W swojej pracy zgłębiałam także różne aspekty pamięci, miejsca i historii w twórczości współczesnych pisarek brytyjskich, takich jak Sarah Waters, A.L. Kennedy, Janice Galloway, Candia McWilliam i Chimamanda Ngozi Adichie („*Niespokojni mężczyźni i szcęk wiatru obijającego się o poluzowane żelastwo*” – brytyjskie pisarki o wojnie [2011], *Re-examining the Past, Renegotiating Identities: Chimamanda Ngozi Adichie „Half of a Yellow Sun” (2006)*” [2011] oraz *Struggling to Remember, Remembering to Struggle: Three Novels by Contemporary Scottish Women Authors* [2009]). W tekstach tych stawiam tezę, że pamięć służy zrozumieniu teraźniejszości, jak również pomaga w poszukiwaniach tożsamości. Stopniowo poszerzałam pole badawcze, przechodząc od omawiania prozy do poezji, czego dowodem jest moje zainteresowanie twórczością poetycką Jackie Kay. Kilka artykułów i rozdziałów w monografiach wieloautorskich – „*Unco proud o' its difference*”: *Cultural and Linguistic Diversity in Jackie Kay's Writing* (2020), *Od „Papierów adopcyjnych” do „Fiere”: twórczość Jackie Kay a problem wielokulturowości szkockiej* (2017) oraz *Inside and Outside: Scottishness, Betweenness, and Plurality in Jackie Kay's Poetry* (2013) – poświęciłam zagadnieniom intersubiektywności i podmiotowości jednostkowej oraz grupowej. W swojej pracy nad Kay pokazuję, w jaki sposób dialogiczna natura tożsamości obecna w jej poezji przywołuje kulturową i językową różnorodność Szkocji.

Od ukończenia rozprawy doktorskiej kontynuowałam badania nad różnymi aspektami współczesnej prozy brytyjskiej, w szczególności nad synkretyzmem narracyjnym i gatunkowym. Wyniki badań ogłosiłam w artykułach i rozdziałach w monografiach wieloautorskich dotyczących prozy Johna Bergera (*John Berger's Endless Text: Aesthetics of the Fragment, the Nouveau Roman, and Storytelling* [2016] and *Here and there: Mapping John Berger's Writing in „Here Is Where We Meet”* [2013]) i Johna Burnside'a („*Beyond our*

Illusory Homelands”: Representability, Deception, and Epistemological Angst in John Burnside’s „A Summer of Drowning” [2018]).

W obecnych badaniach nad poezją anglojęzyczną koncentruję się na tekstach literatury współczesnej (David Constantine, Jackie Kay, John Burnside), jednocześnie poszerzając zakres zainteresowań o początek XX wieku i modernizm (Thomas Hardy, Sydney Goodsir Smith). Moje badania dotyczą formalnych i tematycznych aspektów poezji i obejmują takie zagadnienia jak motyw zachwytu, motyw domu, ontologiczne aspekty zamieszkiwania, rewizje konwencji lirycznych, funkcje języka poetyckiego, czy przedstawienia kobiecości.

Znaczną część badań poświęciłam zgłębianiu bogatej, wielowymiarowej twórczości Johna Burnside’a. W serii powiązanych ze sobą artykułów i rozdziałów jemu poświęconych omawiam dynamiczny stan wzajemnych powiązań, które, jak twierdzą, wzmacniają wizję kultury szkockiej jako otwartej i dialogicznej dzięki sieci odniesień kulturowych i literackich, stanowiących istotny element utworów autora. Ponadto, odniesienia i aluzje do starożytnych, średniowiecznych i współczesnych źródeł literackich i filozoficznych leżą u podstaw współzależności rzeczy, ukazując uwikłanie w relację ze światem we wszystkich jego przejawach. Rozwijam tę myśl w rozdziale „*That essentially Scottish virtue of openness*”: *Literary and Philosophical References in John Burnside’s Poetry* (2016). Natomiast w artykule „*The terra incognita of the whole*”: *John Burnside’s Writing and the Entangled Bank of Culture* (2017) zajmuję się koncepcją „poezji jako ekologii”, wysuniętą przez Burnside’a, która podkreśla współzależność rzeczy w złożonym i ciągłym procesie wymiany. Pisałam także o problemach, wokół których niezmiennie obraca się twórczość Burnside’a, takich jak dom i zamieszkiwanie („*A Temporary, Sometimes Fleeting Thing*”: *Home in John Burnside’s Poetry* [2020]), ucieleśniony byt w świecie, współzależność i współistnienie ze zwierzętami („*I think of them as guests*”: *John Burnside’s Encounters with Nature* [2015] oraz „*Burnside’s Bestiary: The Significance of Birds and Other Animals in John Burnside’s Poetry* [2018]) czy motyw zakorzenienia („*The Wider Rootedness*”: *John Burnside’s Embodied Sense of Place* [2019]). Wreszcie w rozdziale „*Peering into the dark machinery*”: *Modernity, Perception, and the Self in John Burnside’s Poetry* (2017) rozważam percepcję, naturę podmiotowości, wielowymiarowe aspekty dualizmów nieobecność/uobecnienie, zewnątrzność/wnętrze oraz omawiam napięcie między widzialnym a niewidzialnym.

Jak pokazują ww. publikacje na temat twórczości Burnside'a, moje zainteresowania badawcze nadal koncentrują się na ucieleśnionym podmiocie w jego splocie ze światem, relacyjnej naturze bytu i związku między podmiotem a światem poprzez zmysłową transcendencję. W rozważaniach nad współzależnością podmiotu i świata przyrody w nurcie humanistyki środowiskowej zawieram omówienia twórczości takich poetów jak Thomas Hardy – artykuł „*A pinch of unseen, unguarded dust*”: *The World and Self in Thomas Hardy's Poems* (2018) ukazał się również w wersji rozszerzonej pt. „*What Consciousness Grasps*”: *Silent Knowing and the World in Hardy's Poetry* (2019). W szeregu powiązanych ze sobą rozdziałów na temat twórczości Davida Constantine'a – „*The poem's muscle, blood and lymph*”: *David Constantine's Poetic Bodies* (2019) oraz *In Wonderment: David Constantine and the Commonplace* (2017) – badam kategorie zachwyty oraz splotu świata materialnego i niematerialnego. Zauważam, iż przenikanie się sfer zmysłowości i duchowości sugeruje inne światy czy niefizyczne formy istnienia, a także dualizm bytu, który jest powracającym motywem w poetyckiej wizji Constantine'a. Z kolei w „*Little tongues of life*”: *David Constantine's Sustained Associations between the Sound and the Sense* (2016) skupiam się głównie na formalnych aspektach tomu *A Poetry Primer*, badając funkcje wykorzystanych przez poetę tradycyjnych form, takich jak sonet, która – jak staram się dowieść – stanowi typową cechę poezji Constantine'a. O twórczości poety pisałam również w „Almanachu” (*Seeing into the Heart of Life: on David Constantine* [2013]) oraz w „Tekstualiach”, w tekście wprowadzającym moje przekłady wierszy poety (*Zagłądanie w istotę rzeczy. Kilka słów o Davidzie Constantinie* [2012]) w celu przybliżenia sylwetki autora polskim czytelnikom. W 2013 ukazał się wywiad pt. *Connectedness*, który przeprowadziłam z poetą.

Poza wyżej wspomnianymi tekstami na temat twórczości Jackie Kay i Johna Burnside'a, zaczęłam stopniowo poszerzać badania nad różnymi aspektami poezji szkockiej, wychodząc poza literaturę współczesną i włączając do zakresu swoich zainteresowań naukowych poetę modernistycznego, ważną postać szkockiego renesansu, Sydneya Goodsir Smitha, o którym piszę w rozdziale „*Huntress, Slayer, White Unmortal Queyne*”: *Women in the Work of Sydney Goodsir Smith* (2020).

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną na więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Dzięki stypendium Bednarowski Trust w ramach stażu naukowego prowadziłam badania na Uniwersytecie w Aberdeen w roku akademickim 2015/2016. W 2014 roku otrzymałam stypendium Saltire na Uniwersytecie w Edynburgu.

Jestem jednym z głównych założycieli Zespołu Badań nad Tekstem (2012-2019) oraz Zespołu Badań nad Szkocką Literaturą i Kulturą przy Uniwersytecie Gdańskim (2013-2019). Zespół Badań nad Szkocką Literaturą i Kulturą stanowił grupę badawczą, z którą związani byli badacze z polskich i europejskich uczelni, m.in. Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu w Glasgow, Uniwersytetu w St Andrews, Uniwersytetu Duisburg-Essen, Uniwersytetu Karola w Pradze i Uniwersytetu John Moores w Liverpoolu.

Wśród zrealizowanych działań była konferencja *Place and Space in Scottish Literature and Culture* zorganizowana w 2015 roku na Uniwersytecie Gdańskim we współpracy z Society for Scottish Studies in Europe przy Uniwersytecie Johana Gutenberga w Moguncji, Fundacją Between.Pomiędzy oraz Towarzystwem Przyjaciół Sopotu. Wśród głównych prelegentów znaleźli się czołowi naukowcy z brytyjskich, niemieckich i francuskich uniwersytetów, w tym Carla Sassi (Uniwersytet w Weronie) i Glenda Norquay (Uniwersytet John Moores w Liverpoolu). Gościem specjalnym był poeta, prozaik, eseista, profesor literatury John Burnside (Uniwersytet w St Andrews). Podczas konferencji *New Beginnings in Scottish Literature*, współorganizowanej z Society for Scottish Studies in Europe na Uniwersytecie Johana Gutenberga w Moguncji w 2014 roku wśród zaproszonych prelegentów znaleźli się m.in. Alan Riach (Uniwersytet w Glasgow), Neal Ascherson i Edinburgh Makar, Alan Spence.

W latach 2011-2017 pełniłam funkcję Zastępcy Dyrektora ds. Badań Międzynarodowego Festiwalu Between.Pomiędzy. Jestem członkinią zarządu Fundacji Between.Pomiędzy, która aktywnie promuje i wspiera sztukę i edukację poprzez festiwale, konferencje, warsztaty i inne wydarzenia towarzyszące. Współorganizowałam dwanaście międzynarodowych konferencji w ramach komitetów organizacyjnych i wykonawczych (w tym jednaście konferencji na Uniwersytecie Gdańskim oraz jedną na Anselmianum w Rzymie).

W latach 2016-2017 byłam członkinią Międzynarodowego Komitetu (International Committee) Association for Scottish Literary Studies, w skład którego wchodzi naukowcy nominowani przez Radę towarzystwa z różnych krajów świata. Jest to komitet doradczy,

którego głównym celem jest wspieranie ASLS w promowaniu studiów nad literaturą szkocką na arenie międzynarodowej. Jako jedyna polska badaczka zostałam powołana na członkinię Komitetu Sterującego III Światowego Kongresu Literatur Szkockich, który odbędzie się na Uniwersytecie Karola w Pradze w 2021 roku (przesunięty z czerwca 2020 roku ze względu na pandemię). Komitet Sterujący składa się z dziesięciu czołowych naukowców w zakresie studiów szkockich z uniwersytetów amerykańskich, kanadyjskich, brytyjskich, niemieckich, włoskich, francuskich i czeskich (Uniwersytet w Wyoming, Uniwersytet Simon Fraser w Vancouver, Uniwersytet w Glasgow, Uniwersytet w Weronie, Westfalski Uniwersytet Wilhelma w Münster, Uniwersytet w Aix-en-Provence i Marsylii, Uniwersytet Karola w Pradze). Od 2013 roku jestem członkinią la Société Française d'Études Écossaises (SFEE).

Wygłosiłam szereg wykładów gościnnych na zaproszenie – w 2016 roku na Uniwersytecie Warszawskim, w 2014 roku na Uniwersytecie w Jaén, również w 2014 na Uniwersytecie w Edynburgu w ramach Scottish Universities' International Summer School. W 2015 roku byłam jedną z prelegentek zaproszonych na międzynarodowe interdyscyplinarne sympozjum *Modernity and the European Mind* zorganizowane w Centre for Studies in Literature na Uniwersytecie w Portsmouth. Zaś w 2017 zostałam zaproszona do wygłoszenia referatu podczas sympozjum *Scotland in Translation* na Uniwersytecie w St Andrews jako jedyna prelegentka spoza Wysp Brytyjskich.

Dzięki pracy redakcyjnej, która obejmuje pięć tomów i trzy numery czasopism, współpracowałam z naukowcami z wielu zagranicznych uniwersytetów. W zbiorze zatytułowanym *J. Hillis Miller and Nineteenth-Century Literature: Self and World* (2019), poświęconym jednemu z najważniejszych krytyków literackich XX i XXI wieku J. Hillisowi Millerowi (profesor emeritus Uniwersytetu Kalifornijskiego w Irvine) autorami rozdziałów są zarówno uznani, jak i początkujący badacze z Wielkiej Brytanii, Kanady, Australii, Francji, Niemiec, Irlandii, Hiszpanii, Włoch, Czech, Australii, Holandii, Belgii oraz ze Stanów Zjednoczonych. Tom zawiera również wywiad z J. Hillisem Millerem, który przeprowadziłam razem z Julianem Wolfreyssem.

Badając różne aspekty miejsca i przestrzeni w literaturze, współpracowałam z wieloma międzynarodowymi uczonymi w dwóch redagowanych tomach: *The Poetics of Space and Place in Scottish Literature* (2019) oraz *Boundless Scotland: Space in Scottish Fiction* (2015).

Wśród autorów rozdziałów znaleźli się badacze z Wielkiej Brytanii, Polski, Francji, Niemiec, Irlandii, Hiszpanii, Czech oraz ze Stanów Zjednoczonych.

Od 2019 roku jestem jednym z tłumaczy zaangażowanych w projekt „Kalendarz życia, twórczości i recepcji Brunona Schulza” (0446/NPRH4/H1a/83/2015) kierowany przez Stanisława Rośka.

Pełnię rolę koordynatorki naukowej na Uniwersytecie Gdańskim w projekcie „Re-viewing and Re-imagining European Coastal Identities in word and image (RECI)” realizowanym na Uniwersytecie Zachodniej Bretanii w latach 2020-2021 w ramach Europejskiego Uniwersytetu SEA-EU razem z partnerami z Francji, Szkocji oraz Malty.

Kierowany przeze mnie projekt „Poetyka krajobrazu: praktyka eksperymentalna we współczesnej literaturze szkockiej” (2020/04/X/HS2/00929) obejmuje prowadzenie badań m.in. na Uniwersytetach w Edynburgu i Stirling oraz w Little Sparta i Cairn Gallery.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

Moje doświadczenie w nauczaniu obejmuje ćwiczenia, konwersatoria, wykłady, seminaria licencjackie i magisterskie na studiach pierwszego i drugiego stopnia: „Historia literatury angielskiej”, „Historia literatury brytyjskiej”, „Kanon literatury angielskiej”, „Historia literatury brytyjskiej 1945-1980”, „Współczesna literatura anglojęzyczna po 1980”, „Historia literatury brytyjskiej 1880-1945”, „Teoria literatury”, „Anglojęzyczna proza literacka od 1980: analiza i interpretacja”, „Współczesna proza brytyjska i anglojęzyczna”, „Proza brytyjska i irlandzka”, „Proza – analiza i interpretacja”, „Poezja”, „Język pisany akademicki”, zajęcia specjalizacyjne monograficzne „Place and Space in Scottish Literature” oraz fakultet „Representations of Nature in North American Literature and Film”.

Wypromowałam trzydzieści cztery prace magisterskie i siedemdziesiąt osiem prac licencjackich. Jestem promotorką pomocniczą dwóch rozpraw doktorskich – „*Nature is not a place to visit. It is home*”: *Aspects of Ecological Writing in Contemporary British Fiction, Non-Fiction and Poetry* Ewy Zielińskiej (otwarcie przewodu 17 maja 2018) oraz *Types of Transgression in the Selected Works of Michèle Roberts* Joanny Morawskiej (otwarcie

przewodu 17 października 2018). Jako koordynatorka programu Erasmus w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki w roku akademickim 2015/2016 doprowadziłam do nawiązania wymiany studenckiej z Portsmouth University. W latach 2014-2016 brałam udział w projekcie „W trosce o jakość w ilości – program interdyscyplinarnego wspierania obcej studenta filologii w oparciu o metodę tutoring akademickiego na Uniwersytecie Gdańskim (IQ)” prowadzonym przez dr Beatę Karpińską-Musiał, finansowanym ze środków funduszy norweskich i funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych w ramach Programu Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, którego operatorem na terenie kraju jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. W czerwcu 2014 roku otrzymałam certyfikat z tutoring akademickiego i przeprowadziłam tutoriale dla szesnastorga studentów „Współczesna literatura anglojęzyczna w kontekście teorii literatury”. Dziesięcioro z nich napisało pod moją opieką eseje, które następnie zostały opublikowane w monografii *Studenckim piórem w tutorskim kałamarzu. Tutoring akademicki na Uniwersytecie Gdańskim* (Kraków 2016) pod redakcją Beaty Karpińskiej-Musiał. Prowadziłam warsztaty literackie i tłumaczeniowe dla młodzieży szkolnej. Na zaproszenie organizatorów brałam udział w spotkaniach popularyzujących literaturę, zaś na moje zaproszenie zagraniczni oraz polscy autorzy wygłosili wykłady, przeprowadzili spotkania autorskie i warsztaty (wykaz poniżej).

Warsztaty i wykłady literackie oraz tłumaczeniowe dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceów w Gdańsku, Sopocie, Gdyni, Elblągu i Olsztynie

Narrating the World. Wykład inauguracyjny w ramach Dni Otwartych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego wygłoszony wspólnie z Davidem Malcolmem. Gdańsk, 23 marca 2018.

Stories for the Future. Wykład inauguracyjny w ramach Dni Otwartych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego wygłoszony wspólnie z Davidem Malcolmem i Tomaszem Wiśniewskim. Gdańsk, 31 marca 2017.

Haiku. Warsztat dla młodzieży szkolnej prowadzony wspólnie z Tomaszem Wiśniewskim w ramach Dni Otwartych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego. Gdańsk, 31 marca 2017.

Between.Experiment. Trzy sesje dla młodzieży szkolnej prowadzone razem z Davidem Malcolmem i Tomaszem Wiśniewskim, Sopot, 16 maja 2016.

Treasure Islands. Wykład dla uczniów II Liceum Ogólnokształcącego. Gdańsk, 7 kwietnia 2016.

Against stereotypes. Wykład dla uczniów II Liceum Ogólnokształcącego. Gdańsk, 23 kwietnia 2015.

What is Between.Pomiędzy: William Shakespeare, Complicite and Scottish writers. Trzy spotkania edukacyjne dla młodzieży szkolnej prowadzone razem z Davidem Malcolmem i Tomaszem Wiśniewskim. Sopot, 12 maja 2014.

Sonnet & haiku. Warsztat dla uczniów Sopotkich Szkół Autonomicznych. Sopot, 26 maja 2014.

Tłumaczenia wierszy szkockich. Warsztat dla młodzieży w ramach sesji kulturalno-naukowej pt. Dzień szkocki na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Olsztyn, 10 kwietnia 2014.

Sonnet & haiku. Wykład dla uczniów Sopotkich Szkół Autonomicznych prowadzony wspólnie z Davidem Malcolmem i Tomaszem Wiśniewskim. Sopot, 17 marca 2014.

Wyjazd edukacyjny z grupą młodzieży licealnej w charakterze kierownika projektu „Beckett – Pierwsze taśmy Krappa” razem z Olgą Wrońską. Projekt realizowany przez III Liceum Ogólnokształcące im. Marynarki Wojennej w Gdyni we współpracy z Uniwersytetem Gdańskim obejmował wspólne warsztaty teatralne w Théâtre Rural d’Animation Culturelle w Beaumes de Venise. Francja, 22-29 marca 2013.

Krapp's Last Tape. Wykład dla uczniów III Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marynarki Wojennej RP. Gdynia, 30 stycznia 2013.

Warsztat poetycki. Sesja prowadzona z Tomaszem Wiśniewskim dla uczniów Gimnazjum nr. 20 im. Hanzy. Gdańsk, 11 stycznia 2013.

Kraina Wód. Multimedialne warsztaty w języku angielskim dla młodzieży licealnej prowadzone z Davidem Malcolmem i Tomaszem Wiśniewskim, Elbląg, 17 i 18 sierpnia 2012.

Udział w spotkaniach na zaproszenie organizatorów

Ku poetyce chrześcijańskiej. Panel poświęcony polskiej edycji książki Michaela Edwardsa, w której udział wziął autor oraz Jean Ward, prowadzenie Małgorzata Czermińska. Gdańsk, 19 maja 2018.

Czytamy Czarne. Rozmowa wokół publikacji wydawnictwa Czarne z Małgorzatą Jarmułowicz i Joanną Lisiewicz, prowadzona przez Tomasza Wiśniewskiego, Katarzyna Kręglewska, David Malcolm, Sopot, 27 marca 2018.

Metafizyka w poezji. Rozmowa z Tomaszem Wiśniewskim, Jean Ward, Małgorzatą Grzegorzewską i Marią Fengler wokół książki *Striking the Chords of Spirit and Flesh in Polish Poetry*. Sopot, 17 stycznia 2017.

Wieczór poetycki Michaela Edwardsa. Czytanie wierszy w oryginale i w polskim przekładzie na zaproszenie organizatorów konferencji *The Power of the Word. Poetry: Word Made Flesh: Flesh Made Word*. Gdańsk, 12–14 września 2013.

Reading Anne Stevenson's 'Correspondences'. Warsztat prowadzony wspólnie z Davidem Malcolmem i Jean Ward, na zaproszenie organizatorów konferencji *PASE Face to Face, Page to Page*. Warszawa, 22–24 kwietnia 2013.

Organizacja oraz prowadzenie wykładów i spotkań autorskich

Writing Experimentally. Warsztaty pisarskie z Michèle Roberts. Gdańsk, 21 maja 2016.

Experiments in poetry. Warsztaty poetyckie z Julianem Wolfreyssem, 21 maja 2016.

Spotkanie autorskie z Michèle Roberts w ramach Międzynarodowej Konferencji *Between.Pomiędzy*. Sopot, 19 maja 2016.

Spotkanie autorskie z Johnem Burnside'em w ramach Międzynarodowej Konferencji *Place and Space in Scottish Literature and Culture*. Sopot, 8 października 2015.

Elbląg Kobiet. Spotkanie z Agnieszką Pietrzyk, Wioletta Piasecką i Anną Peplińską prowadzone wspólnie z Martą Aleksandrowicz-Wojtyną w ramach I Festiwalu Literatury *Wielorzecze*. Elbląg, 18 sierpnia 2012.

Spotkanie autorskie z Mariuszem Sieniewiczem wokół powieści *Spowiedź śpiącej królowy* w ramach I Festiwalu Literatury *Wielorzecze*. Elbląg, 18 sierpnia 2012.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Oprócz wyżej wymienionej działalności naukowej tłumaczyłam poezję i eseje, dzięki czemu mogłam pogłębić rozumienie tych form literackich, a następnie wykorzystać wiedzę w pracy naukowej. Przetłumaczyłam i wspólnie z Jean Ward i Marią Fengler przygotowałam opracowanie naukowe tomu Michaela Edwardsa pt. *Ku poetyce chrześcijańskiej* (2017). Moje tłumaczenia poezji (z których część wykonałam wspólnie z Davidem Malcolmem) obejmują pięć tomów współczesnych poetów brytyjskich (Elizabeth Burns, David Constantine, Michael Edwards, Alan Riach, Julian Wolfreys). Wybór wierszy Kathleen Jamie w moim przekładzie został opublikowany w czasopiśmie literackich „Tekstualia” i „Topos”.